

Protokół

13. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 17. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11. minut 50.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapięha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 11. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 12. posiedzenia został złożony do przejrzania w biurze sejmowem.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 17. Grudnia b. r. od Nr. 739 do Nr. 762 włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji gminnej l. 739.

„ administracyjnej l. 740, 741, 744.

„ asekuracyjnej l. 742, 743.

„ budżetowej l. 745, 747, 748, 750, 751, 753, 754, 757, 758, 759, 761, 762.

„ petycyjnej l. 746.

„ szkolnej l. 749.

„ prawniczej l. 752.

„ gospodarstwa krajowego l. 755, 756, 763.

Przy odczytywaniu petycyi do l. 760 przemawia p. Polanowski i wnosi wybór osobnej komisji z 7 członków dla spraw gorzelnianych, dalej wnosi postawienie wyboru tej komisji na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Polanowskiego.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wybór komisji uchwalonej postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Wybór 12 członków do komisji, której zadaniem będzie zastanowić się nad sposobem uczczenia 40-tej rocznicy wstąpienia na tron Jego Cesarskiej Królewskiej Mości Najjaśniejszego Pana i postawić Sejmowi odpowiednie wnioski.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru powyższej komisji i zaprasza na skrutatorów pp. Łozińskiego, Kluckiego, Langiego, Kaszewkę i Goldmana.

Zanim skrutatorowie ukończą skrutynium przystępuje Izba na wezwanie J. E. Marszałka do następnego punktu porządku dziennego obrad, którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

J. E. Marszałek udziela głosu zapisanemu do Art. 16. mowcy p. Abrahamowiczowi, który przemawia.

Przemawia następnie p. Płaziński, który wnosi przejście do porządku dziennego nad ustępem 2 i 3 Art. 16.

Po zrzeczeniu się przemawiania zapisanego do głosu p. Romanowicza, przemawia p. Wł. Koziebrodzki, cofa swój poprzednio postawiony i przedstawia następujący dostatecznie poparty wniosek jako alinea 4. Art. 16.:

Gdyby w pojedynczych wypadkach dostarczenie lub wynajęcie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwym co przez Radę szkolną okręgową ma być stwierdzone, nie służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu żadnego odszkodowania lub wynagrodzenia.

Przemawia p. Bobczyński i wnosi poprawkę do alinei 2. art. 16., żeby ten morg pola był położonym obok szkoły, jeżeli takowy obok szkoły już się nie znajduje. Izba nie popiera poprawki p. Bobczyńskiego.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje w swoim imieniu poprawkę p. Koziebrodzkiego.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. Art. 16. jako niekwestjonowany.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1. Art. 16. zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek poddaje wniosek p. Płazińskiego przejście do porządku dziennego nad ustępami 2. i 3. Art. 16.

Z powodu niemożności dokładnego skonstatowania wyniku głosowania p. hr. Łubieński wnosi imienne głosowanie nad wnioskiem p. Płazińskiego.

Izba uchwala imienne głosowanie, a sekretarz p. St. Badeni odczytuje nazwiska pp. posłów.

W imiennem głosowaniu Izba 58 głosami przeciw 42 odrzuca wniosek p. Płazińskiego.

J. E. Marszałek objaśnia porządek w jakim zamierza zarządzić głosowanie.

Przemawia p. Abrahamowicz pod względem formalnym.

Następnie po zrzeczeniu się przemawiania zapisanego do głosu pod względem formalnym p. Wł. Koziebrodzkiego przemawia p. St. Badeni również pod względem formalnym.

Przemawia p. Abrahamowicz powtórnie co do formalnego traktowania. Przemawia dalej p. Chrzanowski, Romanowicz również w kwestyi formalnej.

Po uchwaleniu przez Izbę zamknięcia dyskusji przemawiają p. ks. Czartoryski, p. Zoll, i Chrzanowski w kwestyi formalnej.

Przemawia jeszcze zapisany do głosu dla sprostowania faktu p. Stanisław Badeni.

P. Henzel żąda głosu.

J. E. Marszałek objaśnia p. Henzla, iż w obec zamkniętej dyskusji w kwestyi formalnej nie może udzielić głosu, i zapytuje Izbę czy zgadza się na ponowne otwarcie rozprawy formalnej. Izba nie zgadza się na otwarcie ponownej dyskusji.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. St. Badeniego t. j. izby przedsięwzięto głosowanie nad oboma pozostałymi ustępami art. 16. (t. j. 2. i 3.) razem z poprawką p. W. hr. Koziobrodzkiego przyjętą przez sprawozdawcę jako dodatkawy ustęp do §. 16.

Izba w głosowaniu oświadcza się 73 głosami za proponowanym przez p. St. Badeniego sposobem głosowania, i uchwała następnie ustęp 2. i 3. art. 16. wraz z dodatkiem p. hr. Koziobrodzkiego, który wchodzi jako ustęp 4. do art. 16. wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 17.

Nauczyciel pobiera $1\frac{1}{2}\%$ płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki udzielanej po nad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana po nad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Izba uchwała Art. 17. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 18.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych pobierają wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszków.

Izba w głosowaniu uchwała Art. 18. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 19.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym wypadku zbada, czyli zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a niemniej udzielanie korepetycyj szkolnych, jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronione.

Izba uchwała Art. 19. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 20.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydanych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami do płacy nauczyciela.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi głosowanie „en bloc“ nad Art. 21. do 33. włącznie.

J. E. Marszałek objaśnia, iż do tych artykułów nikt nie zapisał się do głosu.

Izba przyjmuje w głosowaniu en bloc Art. 21. do 33. włącznie, zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy w brzmieniu następującem:

Art. 21.

Płace i dodatki dyrektorów i nauczycieli stale zamianowanych tudzież emerytury mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Art. 22.

Powyższe postanowienia o płacach nauczycieli tyczą się także nauczycielek.

TYTUŁ III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły, a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórnem przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego po za szkołą, uwłaczające powadze stanu i udaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana;
- b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;
- c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą lub przeniesienie starszego nauczyciela na posadę młodszego nauczyciela;
- d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;
- e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata; pod innymi względami zaś po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci dana mu nagana swoje znaczenie.

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju odracza przyznanie dodatku pięcioletniego o lat pięć.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może Komisya śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Sprawdzoną istotę czynu należy przedstawić obżałowanemu i usprawiedliwienie się jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów.

Jeśli usprawiedliwienie to będzie uznane dostatecznem, należy uwiadomić go na piśmie, że jest niewinnym zarzuconego mu przestępstwa.

Art. 28.

W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych lub tymczasowych jako też stałych nauczycieli, tudzież o wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego w każdym razie, orzeka Rada szkolna krajowa.

Sprawy dyscyplinarne nauczycieli tymczasowych należą do Rad szkolnych okręgowych, które mogą zastosowywać kary powyżej wymienione pod lit. a, c, d.

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzonym śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwaj nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorszenie, może być wydany ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania zachowaniem swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sądownie na karę połączoną z utratą prawa obieralności do Reprezentacyi gminnej, wydali Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmie mu Rada szkolna okręgowa na czas śledztwa urządowanie i płacę.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśliby wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urządowania i płacy zawiadamia Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urządowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urządowanie i płacę, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urządowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{3}$ do $\frac{2}{3}$ płacy przedtem pobieranej, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby.

Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należytość.

Art. 33.

O każdym wydaleniu ze służby (art. 24. lit. e) należy donieść Ministrowi wyznań i oświecenia celem uwiadomienia o tem władz innych krajów reprezentowanych w Radzie Państwa.

Sprawozdawca czyta:

TYTUŁ IV.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierót po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych, stwierdzonej niezdadności lub też z innych powodów ważnych, okaże się niezdolnym do dalszego pełnienia swych obowiązków, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Izba w głosowaniu uchwala Art. 34. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 35.

Po 35-letniej nienagannej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady lub wydalenie ze służby (Art. 24 lit. d, e) pozbawia prawa do emerytury jako też do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscyplinarne przeciw nauczycielowi, nie może tenże zrzekać się posady.

Przemawia p. Adam Jędrzejowicz.

W czasie przemawiania p. Jędrzejowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. A. Jędrzejowicz stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę mianowicie: iżby liczba lat 35 podniesioną była do 40.

Przemawia p. Pietruski i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę, mianowicie wyrazy „nienaganej“ opuścić, natomiast przyjąć wyrazy „nie przerwanej“.

Przemawia p. Romanowicz, p. Męciński i przystępują do wniosku p. Adama Jędrzejowicza. Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Zastępca Marszałka oznajmia, iż zapisani są do głosu p. p. Romańczuk i Romanowicz za wnioskiem Komisji, zaś p. Abrahamowicz i Adam Jędrzejowicz przeciw wnioskowi Komisji.

Na wniosek p. Łubicińskiego uchwała Izba wybór jeneralnych mowców.

Przemawia p. Romanowicz jako jeneralny mowca za wnioskiem Komisji.

Podczas przemawiania p. Romanowicza J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Przemawia p. Abrahamowicz jako mowca jeneralny przeciw wnioskowi Komisji.

Przemawia sprawozdawca i podnosi, iż wnioskodawca p. Pietruski upoważnił go do zmodyfikowania swego wniosku w ten sposób: iż wnosi tylko opuszczenie słowa „nienaganej“.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. 35. z poprawką p. Jędrzejowicza z opuszczeniem wyrazu „nie nagannej“.

Izba w głosowaniu uchwała Art. 35 z cyfrą lat zgodnie z wnioskiem p. Jędrzejowicza, — następnie uchwała wniosek p. Pietruskiego t. j. opuszczenie w tym artykule wyrazu „nie nagannej“.

W skutek uchwalonej w §. powyższym zmiany w liczbie lat prostuje sprawozdawca cyfry zawarte w Art. 40, mianowicie w miejsce ułamka $\frac{10}{35}$ ma być $\frac{10}{40}$, w miejsce $\frac{1}{35}$ ma być $\frac{1}{40}$, w miejsce $\frac{10}{35}$ ma być $\frac{10}{40}$, zaś w Art. 50 alinei ostatniej po wyrazie „Po“ ma być liczba 40 zamiast 35.

P. hr. St. Badeni z uwagi, że do dalszych paragrafów nikt z poprawkami się nie zgłosił, a zapisany do głosu p. Abrahamowicz zrzekł się przemawiania, wnosi głosowanie „en bloc“ nad resztą artykułów projektu ustawy t. j. od art. 36 do art. 56 włącznie. Izba przyjmuje wniosek głosowania „en bloc“ nad resztą artykułów projektu ustawy i uchwała następnie Art. 36 do 56 włącznie zgodnie z wnioskiem Komisji w brzmieniu następującem:

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie zrzec się posady albo przejść w stan spoczynku.

Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia.

Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków niezabranych z pól i ogrodów, należy postąpić jak w razie śmierci nauczyciela (Art. 46).

Art. 38.

Stale mianowani nauczyciele i nauczycielki wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a wdowy i sieroty po takich nauczycielach prawo do zaopatrzenia.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości płacy i od lat służby.

Co się tyczy pierwszej, będzie podstawą wymiaru płaca ze wszystkimi dodatkami pięcioletniemi, jako też z dodatkami za kierownictwo (Art. 14), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy drugiej, policzy mu się wszystkie lata spędzone

przy szkołach etatowych, począwszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej.

Przerwa w służbie, która zaszła bez winy nauczyciela, nie pozbawia go prawa policzenia wszystkich lat wysłużonych.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma on stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać półtorarocznej należitości, obliczonej według artykułu poprzedniego.

Po wysłużonych dziesięciu latach dostaje emeryt $\frac{10}{40}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{40}$ część należitości obliczonej jak wyżej.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub zmysły, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{10}{40}$ pobieranej płacy jako emeryturę, chociaż dziesięciu lat nie wysłużył.

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo stałe albo czasowe. W ostatnim razie, jeżeli przyczyna, dla której przeniesienie to nastąpiło, została uchylona, powinien ten, którego to dotyczy, na wezwanie Rady szkolnej krajowej albo wstąpić na nowo do służby szkolnej, albo też zrzec się emerytury.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę tego czasu przypadała.

Art. 43.

Wdowy i sieroty po stałych nauczycielach wszelkich kategorii mają tylko wtedy prawo do zaopatrzenia, jeżeli ich mężowie i ojcowie mieli prawo do emerytury.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięć, dostaną tytułem odprawy $\frac{1}{4}$ część należitości męża, obliczonej podług art. 40.

Taka sama część należy się sierotom po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu.

Jeżeli prócz wdowy pozostało potomstwo niżej lat dwudziestu życia, otrzyma wdowa dla tegoż potomstwa połowę należitości, którą otrzymała jako wdowa.

Art. 44.

Wdowie po nauczycielu, który służył lat dziesięć albo więcej, należy się roczne zaopatrzenie wynoszące $\frac{1}{3}$ część ostatniej jego płacy rocznej, o ile się ona miała liczyć przy wymiarze emerytury.

W tej samej wysokości otrzyma zaopatrzenie wdowa po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku, jeżeli jego emerytura przynajmniej tyle wynosiła.

W przeciwnym zaś razie otrzyma wdowa zaopatrzenie, równające się emeryturze zmarłego męża.

Jeżeli zaś małżeństwo było zawarte już po przeniesieniu w stan spoczynku nauczyciela, lub jeżeli z winy żony nastąpiła separacya sądowa od stołu i łoża lub rozwód, nie ma wdowa prawa do zaopatrzenia.

W razie ponownego małżeństwa może sobie wdowa albo zastrzedz zaopatrzenie na wypadek powtórnego owdowienia, albo żądać tytułem odprawy dwuletniego zaopatrzenia swego.

Art. 45.

Wdowa mająca prawo do zaopatrzenia otrzyma na każde po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie, który tak należy wymierzyć, aby zaopatrzenie wdowy wraz z wszystkimi dodatkami nie przewyższało połowy ostatniej płacy męża.

Wysokość dodatku na wychowanie każdego dziecka oznacza Rada szkolna krajowa.

Dodatek na wychowanie ustaje, gdy dziecko ukończy lat dwadzieścia lub nyzyska inne utrzymanie. Zaopatrzenie wdowy wraz z dodatkiem na wychowanie nie może być w żadnym razie wyższe od kwoty emerytalnej, jaką pobierał zmarły w stanie spoczynku nauczyciel.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje lub nie ma prawa do zaopatrzenia, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, zasiłek na wychowanie, obliczony według tego, czy wdowie dostałaby się tylko odprawa, czy też zaopatrzenie.

W pierwszym wypadku dostają dzieci taką samą odprawę, a w drugim pobierają wszystkie razem corocznie $\frac{1}{6}$ część ostatniej płacy ojca.

Udzielenie tego zasiłku ustaje wtedy dopiero, gdy już nie ma ani jednego dziecka, które nie doszło lat dwudziestu.

Powyższe postanowienia stosują się i do sierót po nauczycielce, mającej prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. Czerwca a 31. Października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 47.

Jeżeli spadek nie wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu, należy się wdowie a w braku tego dzieciom $\frac{1}{4}$ część onej płacy jako kwartał pozgonny.

Art. 48.

Nauczyciele, którzy po przestoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 49.

Nauczyciele, którzy z powodu przestoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracą swe posady a w nowym etacie stałej posady nie otrzymają, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przeniesieni, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służyć ma płaca, którą pobierali w ostatnim roku jako stałe umieszczeni nauczyciele.

Wdowy i sieroty pobierać będą takie jedynie zapomogi, jakie się im należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 50.

Na pokrycie wydatków wypływających z tytułu IV. niniejszej ustawy służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;

c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;

d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle, albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;

e) spłaty kwot dwuprocentowych powyżej oznaczonych w artykule 49;

f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu teje 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;

g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 40-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit. f) wymienionych.

Art. 51.

Jeżeli nauczyciel umrze przed skończeniem lat 10 służby dającej prawo do emerytury, albo też oddalony zostanie przed tym czasem (Art. 24. d. e.) lub otrzyma odprawę, należy jemu lub spadkobiercom jego zwrócić wkładki, jakie do funduszu emerytalnego uiszcili.

Art. 52.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należitości funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencyom nauczycielskim przedkładać wykaz stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa przeszle co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz z swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielenie absolutoryum z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 53.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz szkolny emerytalny; mają jednak przy wymierzaniu odpraw i emerytur nauczycieli, jakoteż zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 50. od c) do f) wymienione mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu a udzielenie absolutoryum do Rady miejskiej.

Art. 54.

Dochody funduszu emerytalnego należy przedewszystkiem obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany; resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Art. 55.

Z wejściem w wykonanie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe ustawy i rozporządzenia odnoszące się do przedmiotów, objętych tą ustawą.

Art. 56.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi wyznań i oświecenia.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Izba w głosowaniu uchwala tytuł i wstęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę nad rezolucją p. J. Stadnickiego w brzmieniu następującem:

Sejm poleca komisji edukacyjnej, aby się zastanowiła, czy nie należałoby wezwać Rząd, ażeby:

1. Przez rozszerzenie ram ustawy państwowej umożliwić krajowi naszemu przeprowadzenie różnicy pomiędzy szkołą początkową stanowiącą przygotowanie do szkół średnich, a szkołą ludową mającą samodzielnie spełnić zadanie wykształcenia najliczniejszej warstwy ludności;

2. Ażeby zostawił ustawodawstwu krajowemu należący mu się wpływ także i na uregulowanie sprawy wykształcenia nauczycieli ludowych.

W rozprawie nikt głosu nie żąda, a po przemówieniu sprawozdawcy który wnosi odesłanie tej rezolucji do komisji szkolnej, uchwala Izba powyższą rezolucję zgodnie z wnioskiem p. Jana Stadnickiego względnie sprawozdawcy.

J. E. Marszałek oświadcza, iż w obec uchwalonych poprawek w projekcie ustawy, obecnie do 3. czytania takowego przystąpić nie można.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie gwarancyi dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Sprawozdawca poseł Popiel uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważnia niniejszem Wydział krajowy do zawarcia i podpisania ugody z Towarzystwem akcyjnym żeglugi parowej na Dniestrze na podstawie warunków poniżej umieszczonych, zostawuje jednak Wydziałowi krajowemu swobodę poczynienia w nich na żądanie rzeczzonego Towarzystwa takich zmian, jakie Towarzystwo to uważałoby w interesie rzeczy za pożądane, a zarazem Wydział krajowy za zgodne z dobrem i bezpieczeństwem funduszu krajowego.

Terminem prekluzyjnym do podpisania ugody jest dzień 1. Stycznia 1889 r.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do ewentualnego wstawienia w preliminarz 1889 roku kwoty 6.250 zł. jako pierwszą roczną ratę gwarancyi.

Warunki

umowy, określającej stosunek Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze do Reprezentacji kraju i gwarantującej temuż roczny dochód pięcioprocentowy od częściowego kapitału zakładowego, w kwocie 125.000 zł. w. a. na lat dwadzieścia.

1. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w zastępstwie Reprezentacji krajowej, poręcza na lat dwadzieścia Towarzystwu żeglugi parowej na Dniestrze, na prrestrzeni Niżniów-Okopy, względnie Halicz-Niżniów-Okopy, ukonstytuowanemu w myśl statutów zatwierdzonych przez c. k. Rząd na mocy najwyższego upoważnienia z dnia 5. Października 1885 r. pięcioprocentową dywidendę od 1.250 wyrażnie: Tysiąc dwieście pięćdziesiąt sztuk akcji po sto (100) zł. a. w. pierwszej emisji, wypuszczonych w myśl §. 7. statutów wspomnianych, a to w miarę ich wpłaty i użycia uzyskanego ztąd kapitału na urządzenie żeglugi parowej na Dniestrze i w tym celu obowiązuje się uiszczać stosowne dopłaty, do wysokości kwoty 6.250 zł. w. a. w jednym roku, o ileby dochody roczne Towarzystwa pomienionego ze wszystkich przedsiębiorstw Towarzystwa wyszczególnionych w §. 5. jego

statutów, nie wystarczyły na pokrycie z wyżej wymienionych kosztów prowadzenia ruchu i na zapłacenie dywidendy powyższej.

2. Do wspomnianych wyżej kosztów prowadzenia ruchu należą także wydatki na fundusz asekuracyjny, tworzyć się mający w myśl §. 44. Statutów Towarzystwa, tudzież roczne odpisy z wartości majątku Towarzystwa, wszakże te ostatnie obliczone być mają przy oznaczaniu rocznych dopłat krajowych nie w stosunku określonym §. 43. statutów Towarzystwa, ale podług skali następującej:

od wartości parostatków	6%
„ „ żelaznych gabarów	5%
„ „ drewnianych gabarów	25%
„ „ inwentarza parostatków i gabarów	10%
„ „ inwentarza warstatów i stacyj	10%
„ „ budynków	5%

Procenta te obowiązują przez pierwsze 10 lat istnienia Towarzystwa, następnie obowiązują procenta jak niżej:

od wartości parostatków	5%
„ „ żelaznych gabarów	3%
„ „ drewnianych gabarów	6%
„ „ inwentarza parostatków i gabarów	4%
„ „ inwentarza warstatów i stacyj	2%
„ „ budynków	4%

3. Fundusz, powstały z odpisów z wartości majątku Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze, jest funduszem samoistnym, który podobnie jak fundusz asekuracyjny ma być odrębnie administrowany i fruktyfikowany, a jako fundusz odnowienia służyć winien tylko na uzupełnienie braków, powstałych w przedmiotach w punkcie drugim. wyszczególnionych skutkiem naturalnego tychże zużycia.

Skoro wysokość tego funduszu dosięgnie kwoty użytej w pierwszym, a względnie drugim roku administracyjnym, na nabycie powyższych przedmiotów, natenczas należy zaprzestać dalszych odpisów z wartości majątku Towarzystwa.

4. Procenta od zaciągniętych przez Towarzystwo pożyczek, również tanyemy wszelkie remuneracye dla urzędników i sług, datki na rzecz ich funduszu pensyjnego oraz straty poniesione z powodu sprzeniewierzenia lub niedbalstwa funkcyonaryuszów Towarzystwa, nie mogą być zaliczone do zwyczajnych kosztów prowadzenia ruchu wspomnianych w punkcie 1., a mających pierwszeństwo przed wydatkami na 5 pret. dywidendę od 1.250 sztuk akcji po 100 zł. emisji pierwszej.

5. W razie dalszej emisji akcji Towarzystwa w myśl §. 7. statutów po nad kwotę 125.000 zł., nastąpi rozkład z wyżej wymienionych w punkcie 1. i 2. określonych kosztów prowadzenia ruchu w stosunku 1250 sztuk akcji emisji pierwszej do ilości takichże akcji emisji następnych.

6. Uiszczone przez Wydział krajowy w myśl punktu 1. dopłaty roczne mają być uważane jako udzielone Towarzystwu bezprocentowe zaliczki, które zwracane być winny z procentami funduszowi krajowemu z ewentualnych nadwyżek dochodów Towarzystwa w latach następnych, po pokryciu wydatków wymienionych w punktach 1. i 2.

Przy użyciu dochodów Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze winien być przeto przestrzegany następujący porządek wydatków, z zachowaniem pierwszeństwa dla poprzednich pozycji przed następnymi:

- a) zwyczajne koszty prowadzenia ruchu,
- b) wydatki na fundusz asekuracyjny,

- e) odpisy z wartości majątku Towarzystwa podług skali oznaczonej w punkcie 2.,
- d) 5% dywidenda od kapitału akcyjnego w kwocie 125.000 zł.,
- e) zwroty zaliczek otrzymanych z funduszu krajowego,
- f) nadzwyczajne koszta prowadzenia ruchu,
- g) $\frac{1}{5}$ część kosztów założenia i urządzenia, (§. 41. statutów Towarzystwa).
- h) inne wydatki wskazane w §. 41. statutów.

7. Określona w poprzednich punktach gwarancya kraju zaczyna się w dniu, w którym w zupełności wejdzie w ruch żegluga parowa na Dniestrze (§. 70.), co nastąpić winno najdalej we dwa lata od dnia podpisania ugody z Wydziałem krajowym przez Towarzystwo.

8. Do zaciągania pożyczek z terminem dłuższym niż półrocznym lub przenoszących łącznie z długami poprzednio zaciągniętymi $\frac{1}{5}$ część wartości majątku Towarzystwa, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

9. Zmiana statutów Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze lub zlanie się tegoż z innym Towarzystwem, albo też odstąpienie przedsiębiorstwa innemu Towarzystwu, nastąpić może tylko za zgodą Wydziału krajowego.

10. Towarzystwo jest obowiązane urządzić żeglugę na Dniestrze w ten sposób, iż kursować mają najmniej dwa parowce o stosownej sile koni, które to parostatki łącznie odbyć winny przestrzeń najmniej 20.000 km. w ciągu jednego roku, każdy wraz z kompletem gabarów, a trzeci także statek wraz z gabarami ma być w odwodzie od wypadku dla pełnienia służby nadzwyczajnej, w razie obfiej ofiarowanej ładugi.

Parostatki winny być w dobrym używalnym stanie, gabary zaś całkiem nowe.

11. Towarzystwo obowiązuje się tak przy założeniu i urządzeniu żeglugi parowej na Dniestrze, jako też przy prowadzeniu ruchu i załatwianiu spraw poszczególnionych w §. 5. statutów, postępować z jak największą oględnością, dbałością i oszczędnością oraz prowadzić dokładne i sumienne rachunki według wzorów ułożonych w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

12. Wydział krajowy wykonywa nadzór nad całą administracją Towarzystwa i w tym celu może żądać od tegoż lub od poszczególnionych organów jego zarządu, wszelkich wyjaśnień, może wysyłać delegatów swoich, którzy mają prawo brania udziału we wszystkich zebraniach organów zarządu, poszczególnych w §. 16. statutów, wglądać w księgi i akta Towarzystwa; niemniej też badać i sprawdzać, o ile po za granicami kraju na koszt Towarzystwa, stan wszystkich przedmiotów stanowiących ruchomy i nieruchomy majątek Towarzystwa.

Zarazem służy Wydziałowi krajowemu prawo zatwierdzania preliminarzy dochodów i wydatków Towarzystwa. Plany i kosztorysy wszystkich robót i budowli potrzebnych do urządzenia i prowadzenia żeglugi parowej na Dniestrze, tudzież plany i kosztorysy na nabycia parostatków i gabarów przez Towarzystwo użyć się mających, muszą być przedłożone Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia, a to przed ich wykończeniem lub zakupnem przez Towarzystwo. Z każdego przekroczenia wydatków zatwierdzonych przez Wydział krajowy obowiązane jest Towarzystwo usprawiedliwić się należycie przed Wydziałem krajowym. Wydatki nieuzasadnione nie będą przyjęte przez Wydział krajowy.

Wydział krajowy sprawdza wszelkie rachunki odnoszące się do założenia, urządzenia i prowadzenia spraw Towarzystwa.

Rachunki te winne być należycie udokumentowane t. j. oparte na dowodach i sprawdzone być mogą w każdym czasie, a w szczególności sprawdzane być muszą przez Wydział krajowy przy zatwierdzaniu bilansów rocznych, które przedkładane być mają niezwłocznie po zbadaniu ich przez komisję rewizyjną w myśl §. 36 statutów Towarzystwa.

13. Taryfy przewozowe i wszelkie opłaty pobierane przez Towarzystwo winny być ustanowione za zgodą Wydziału krajowego, który zatwierdza również wszelkie niżenia oraz refakeye taryf i opłat ustanowionych.

14. Na każde żądanie Wydziału krajowego odbyć się winno nadzwyczajne walne zgromadzenie akcyonaryuszów Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Protokół każdego Walnego zgromadzenia ma być podany niezwłocznie do wiadomości Wydziału krajowego.

15. Towarzystwo żeglugi parowej na Dniestrze obowiązuje się przedkładać Wydziałowi krajowemu w należyтым czasie wszystkie dane i akta, potrzebne do wykonywania praw przysługujących Wydziałowi krajowemu, a względnie reprezentacyi krajowej, w myśl układu niniejszego.

Jeśliby działanie Towarzystwa było tego rodzaju, iż słuszne ztąd rosłyby obawy o bezpieczeństwo sum gwarantowanych przez kraj, a więc funduszowi krajowemu od Towarzystwa należących, natenczas wolno będzie Wydziałowi krajowemu ustanowić drogą administracyjną na koszt i rachunek Towarzystwa sekwestratora dla administrowania majątku Towarzystwa, aż do ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

17. Gwarancya kraju określona w punkcie 1-ym ustaje już przed upływem dwudziestoletniego okresu gwarancyjnego, jeżeli żegluga parowa na Dniestrze w całości lub części zaniechana będzie, również jeżeli Towarzystwo tej żeglugi rozwiąże się w sposób przewidziany w §. 46 swych statutów lub nastąpi jego rozwiązanie w myśl §. 48 tychże statutów albo wreszcie, jeżeli Towarzystwo rzeczzone nie dopełni któregokolwiek warunku niniejszem układem zawarowanego.

Jeśliby Towarzystwo przed upływem terminu gwarancyi, spłaciwszy krajowi wszystkie zaliczki, oświadczyło Wydziałowi krajowemu, iż się dalszej gwarancyi zrzeka, umowa niniejsza tem samem się rozwiązuje, ale §. 13. pozostaje w swej mocy aż do rozwiązania się Towarzystwa.

18. Jeżeli po upływie dwudziestoletniego okresu gwarancyjnego Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze będzie zalegało ze zwrotem 40% zaliczek otrzymanych z funduszu krajowego w myśl punktu 6-go, natenczas nadzór Wydziału krajowego nad administracją Towarzystwa trwać będzie dalej i tak długo, dopóki zwrot powyższych zaliczek nie nastąpi w całości.

W razie likwidacyi Towarzystwa w myśl §. 46 statutów, w pierwszym rzędzie pokryte być mają zaliczki przez fundusz krajowy poczynione, a tylko Sejm krajowy może zrzec się w całości lub części zwrotu zalegających 4% zaliczek na rzecz akcyonaryuszów, o ileby cały majątek Towarzystwa w czasie likwidacyi nie dosięgał sumy wpłaconego kapitału akcyjnego pierwszej emisyi.

19. Wszelkie spory pomiędzy Wydziałem krajowym a Towarzystwem, z powodu niniejszego układu wyniknąć mogące, rozstrzygać będzie sąd polubowny, składać się mający z trzech członków, z których jednego wybiera Wydział krajowy, jednego Towarzystwo żeglugi parowej na Dniestrze, a obaj wybrani, superarbitra. W razie, gdyby na wezwanie Wydziału krajowego Towarzystwo żeglugi parowej na Dniestrze w przeciągu dni sześćdziesięciu od otrzymania tegoż wezwania z przysługującego mu prawa wyboru jednego członka sądu polubownego nie zrobiło użytku, albo o wyborze tym w powyższym terminie Wydziału krajowego nie uwiadomiło, Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wyznaczy także i tego członka sądu polubownego, którego Towarzystwo żeglugi parowej miało wybrać. Gdyby arbitrowie na superarbitra zgodzić się nie mogli, Sejm superarbitra wybiera.

W ten sposób złożony sąd polubowny ma prawo oznaczyć porządek, w którym strony mają być przesłuchane i cały spór przeprowadzony, a odnośne postanowienia procedury cywilnej ani dla niego ani dla stron nie mają mocy obowiązującej.

Wyrok przez sąd polubowny wydany jest stanowczy, gdyż obydwie strony układ niniejszy zawierające obowiązują się temuż wyrokowi poddać i zrzekają się prawa wnoszenia przeciw temuż jakiegokolwiek odwołania.

20. Postanowienia statutów Towarzystwa, zatwierdzonych dnia 5. Października 1885., o ile nie są zgodne z warunkami niniejszego układu, lub z powodu tychże wymagają uzupełnienia,

winny być stosownie zmienione w porozumieniu z Wydziałem krajowym w ciągu pierwszego roku administracyjnego, a to pod rygorem nieważności układu niniejszego.

21. Koszta prawne ugody, i należność skarbową od aktu, ciężą na Towarzystwie.

W rozprawie ogólnej nad powyżej odczytany wnioskami komisji przemawiają p. p. hr. Wł. Badeni i hr. Golejewski.

Przemawia J. E. Marszałek.

Przemawia p. Golejewski.

J. E. Marszałek przemawia.

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia p. Wł. Badeni.

Przemawia p. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp I. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek poddaje ustęp II. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji.

P. Goldmann ogłasza wynik wyboru komisji do wniosku J. E. Marszałka krajowego.

Głosujących 83 wybrani:

Czartoryski Jerzy
Czerkawski
Gross
Ks. Mandyczewski
Polanowski
Potocki Alfred
Potocki Artur
Sanguszko
Sapieha Adam
Sembratowicz
Tarnowski Jan
Wodzicki Ludwik.

J. E. Marszałek wzywa obraną Komisję do spieszego ukonstytuowania się.

Na zapytanie J. E. Marszałka Izba zgadza się na zamknięcie posiedzenia dla pory spóźnionej.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

Wniosek.

Wysoki Sejm powziąć raczy następującą uchwałę:

W ludowych i średnich szkołach męskich Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ma być zaprowadzoną, jako część składowa nauki gimnastyki, nauka ćwiczeń wojskowych.

Wzywa się e. k. Władze szkolne, ażeby co do metody i rozkładu nauki tego przedmiotu, jak również co do przysposobienia instruktorów odpowiednie zarządzenia poczyniły.

We Lwowie, 17. Grudnia 1887.

Teofil Merunowicz w. r.
wnioskodawca.

Mroczkowski, Hausner, Hoszard, Łubieński, Gross, Dr. Majer, Bobczyński, Czerkawski, Wierzbicki, Gnoiński, Sieczyński, ks. Sawa, Fruchtman, Biliński, Wł. Struszkiewicz, E. Uderski, Lenartowicz, Skałkowski, Waygart, Weigel, Kowalski, Goldman, Romanowicz.

Wniosek.

Zważywszy, że opodatkowanie stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych na podstawie patentu z roku 1849 jest dla tych stowarzyszeń tak uciążliwym, iż rozwój tych instytucyj jest niemożliwy bez zmiany obowiązujących dotychczas przepisów podatkowych
podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze ustawodawczej wyjednał rozszerzenie ustaw z dnia 27. Grudnia 1880 i z dnia 14. Kwietnia 1885 także na stowarzyszenia produkcyjne i handlowe, opierające się na ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873, których zakres działania obejmuje członków i nieczłonków, — a to nie czekając na wniesienie projektów do zmiany ogólnej systemu podatkowego.

Lwów, dnia 17. Grudnia 1887.

Skalkowski w. r.

Wnioskodawca.

E. Uderski, Mroczkowski, Goldmam, Rosner, P. Gross, Waygart, Fruchtmann, Romanowicz T. Merunowicz, Lenartowicz, Koziobrodzki, M. Rey, Wasilewski, Max, Hoszard, Kapri.

Wniosek.

W obec uchwalenia ustawy, zmieniającej prawne postanowienia o obszarach dworskich, tudzież w obec utrudnień wynikających z obowiązującej ustawy o księgach hipotecznych co do postępowania przy parcelacji i komasacji — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą zmianę ustawy z dnia 20. Marca 1874 o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych jako dodatek do §. 3. tej ustawy:

Posiadłości ziemskie na gruntach niegdyś dominikalnych, które w myśl ustawy krajowej z dnia zmieniającej postanowienia ustawy o obszarach dworskich wcielone zostaną do związku gminnego, mają być przeniesione z wykazów hipotecznych dla posiadłości tabularnych przy sądach kolegialnych prowadzonych, do wykazów hipotecznych dla dotyczących gmin katastralnych, przy właściwych sądach powiatowych.

Do utworzenia osobnego ciała tabularnego z gruntów wydzielonych z kompleksu posiadłości tabularnej, potrzebne jest przyzwolenie c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

Przyzwolenie to nie jest potrzebne, jeżeli wydzielone z kompleksu posiadłości tabularnej grunta przeniesione być mają do wykazu hipotecznego, przeznaczonego dla posiadłości nietabularnych. Grunta, należące do posiadłości nietabularnych, mogą być wcielone do kompleksu tabularnego, jeżeli udowodnionem zostanie, że równocześnie lub przed tem wcieleniem wydzielono z tegoż kompleksu tabularnego i przeniesiono do wykazów hipotecznych dla nietabularnych posiadłości przestrzeń gruntów opłacającą podatek gruntowy przynajmniej w takiej samej kwocie, jak przestrzeń wcielić się mająca do posiadłości tabularnej.

Lwów, 17. Grudnia 1887.

Skalkowski w. r.

Wnioskodawca:

Fruchtmann, Russocki, T. Merunowicz, Goldman, Lenartowicz, Czerkawski, Max, Romanowicz, Żywicki, Waygart, Mroczkowski, Kapri, Wasilewski, Onyszkiewicz, Struszkiewicz, Gniewosz, Rey, Scipio, Rosner, S. Tarnowski (jun.), Wład. Wolański.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wnioski te traktowane będą podług przepisów regulaminu.

J. E. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. Grudnia b. r. godz. 11 przedpołudniem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny

14. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, który się odbędzie w Poniedziałek dnia 19. Grudnia 1887. o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi gminy miasta Zaleszczyk w sprawie ustawodawczego zezwolenia na pobór opłaty od psów. Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego o wezwanie c. k. Rządu, by przeprowadził w drodze właściwej ustawę uwalniającą od egzekucyi sądowej z tytułu długu prywatnego te realności, z których się opłaca 6 zł. lub mniej podatku gruntowego wraz z podatkiem domowo-klasowym.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 20. Marca 1874 o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych.

4. Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie zaprowadzenia w szkołach męzkich ludowych i średnich nauki ćwiczeń wojskowych, jako części składowej nauki gimnastyki.

5. Pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego o wyjednanie w drodze ustawodawczej rozszerzenia ustaw z dnia 27. Grudnia 1880 i z dnia 14. Kwietnia 1885 także na stowarzyszenia produkcyjne i handlowe, opierające się na ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873.

6. Wybór komisji do spraw gorzelnianych z 7 członków.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o projekcie Wydziału krajowego wybudowania gmachu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie. Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Władysława Koziębrodzkiego co do uregulowania kosztów podróży pp. posłów. Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz.

9. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu wydatków i dochodów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1888. Sprawozdawca poseł Skałkowski.

10. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1886. Sprawozdawca poseł Skałkowski.

11. Sprawozdanie komisji gminnej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie reformy sądownictwa policyjno-karnego w gminach i na obszarach dworskich.

Sprawozdawca poseł Wasilewski.

12. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w sprawie petycyi gmin Mostki i Malinówki o prawne zezwolenie zbierania grzybów po lasach prywatnych.

Sprawozdawca poseł Leon Sapięha.

13. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyi gminy Zakliczyn względem utworzenia Sądu powiatowego tamże.

Sprawozdawca poseł Fruchtman.

14. Sprawozdanie komisji prawniczej:

a) z petycyi gmin Podkamień i Niemięcie o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załoścach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.

b) z petycyi zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim a przedewszystkiem w Nowej Turce.

Sprawozdawca poseł Fruchtman.

15. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycyi Sędziszowa względem ustanowienia trzeciego c. k. Sądu powiatowego w obwodzie c. k. Starostwa Ropczyckiego, z siedzibą w mieście Sędziszowie.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

16. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Horodyszcze z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Łące, c. k. Starostwa Sambor-

skiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego w Samborze tegoż samego c. k. Starostwa.
Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

17. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji gminy Torskie i tamtejszego obszaru dworskiego o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego, a przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego.
Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

18. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu. Sprawozdawca poseł Kapri.

b) z petycji Edmunda hr. Krasickiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wódek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.

c) z petycji Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjednanie u c. k. Rządu przeniesienia petenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.

d) z petycji gminy Stasiowka powiatu Ropeczyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach.
Sprawozdawca poseł Rosner.

e) z petycji gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego.

Sprawozdawca poseł Strasser.

19. Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji stowarzyszenia tkackiego w Błazowej o wzięcie go w opiekę przed Władzą skarbową z powodu niesłusznego wymiaru wygórowanych podatków.

Sprawozdawca poseł Płaziński.

20. Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycji Hipolita Dolińskiego, byłego nauczyciela szkół ludowych w Ohladowie, o udzielenie emerytury lub posady;

b) z petycji Julii Selingerowej, byłej kierowniczki szkoły wydziałowej w Tarnopolu, o dodatek, któryby się równał półtora rocznej kwocie z płacy, którą pobierała jako kierowniczka, tudzież z petycji Rozalii Pisarczukowej, byłej nauczycielki szycia, o wynagrodzenie za naukę szycia w szkole ludowej w Dublanach.

c) z petycji Rady szkolnej miejscowej w Kołaczycach o wyznaczenie remuneracyi dla nadetatowej siły nauczycielskiej, tudzież z petycji Rady szkolnej miejscowej w Zamarstynowie o zreorganizowanie tamtejszej szkoły.

Sprawozdawca poseł Zoll.

Koniec posiedzenia o godz. 3. m. 20 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 17. Grudnia 1887.

739. Wydział powiatowy w Przemyślanach, p. p. Smolkę, z poparciem petycji w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzek. politycznej.
740. Wydział powiatowy w Brodach, p. p. Bereźnickiego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
741. Wydział powiatowy w Mielcu, p. p. Reya, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie jak wyżej.
742. Ten sam p. p. Reya z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie przymusowej asekuracji budynków od ognia.
743. Gminy parafii Siedlce, w powiecie Sądeckim, p. p. Żuk Skarszewskiego o przymusowe ubezpieczenie nieruchomości.
744. Te same p. p. Żuk Skarszewskiego o zaprowadzenie ręcznych sikawek dla użytku wiejskiego.
745. Gmina Izdebki, powiatu Brzozowskiego, p. p. Stanisława Badeniego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
746. Zwierzchność gminna Trzebuska, powiatu Kolbuszowskiego, p. p. Tyszkiewicza, o pokrycie z funduszów krajowych kosztów utrzymania Macieja Kozła w Budapeszcie.
747. Wincenta Bielańska, p. p. Pilata, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
748. Antoni Rosa, nauczyciel w Bobrowej p. p. Kochanowskiego o zapomogę.
749. Ks. Józef Krechowicz, kapelan obrz. łac. w Koszlakach p. p. Kopycińskiego o remuneracyę za naukę religii.
750. Konwent PP. Bazylianek rusk. we Lwowie, jako zakład wychowawczy żeński, p. p. Siczynskiego, o zapomogę.
751. Wydział krajowy przedkłada prośbę Wincentego Brzyskiego, praktykanta rachunkowego, o zaliczkę na płacę.
752. Krewni z Dobrzyńskich Skałkowskiej żony Stanisława Strzałkowskiego fundatora stypendyów, p. p. Siczynskiego, o przyznanie pierwszeństwa tymże przy rozdaniu stypendyów.
753. Rudolf Bernhardt, p. p. Smolkę, o subwencyę na dalsze kształcenie się w spiewie.
754. Bolesław Godlewicz, p. p. Goreckiego, o subwencyę na dokończenie kształcenia się w spiewie.
755. Wydział powiatowy w Dąbrowie, p. p. Męcińskiego, o rozszerzenie działalności Banku kraj. w kierunku udzielania kredytu przedsiębiorstwom melioracyjnym.

756. Wydział powiatowy w Horodence, p. p. Lenartowicza o przyznanie uczniom szkoły rolniczej prawa jednorocznej służby przy linii.
757. Stowarzyszenie rękodzielników „Skała“ we Lwowie p. p. Małeckiego o subwencję na potrzeby stowarzyszenia.
758. Stowarzyszenie kowali lwowskich, p. p. Goldmanna o kilka stypendyów dla czeladników kowalskich, kształcących się w kuciu koni.
759. Straż ochotnicza ogniowa w Mogilanach, p. p. Płazińskiego o zapomogę.
760. Stała Komisya gorzelniana, p. p. Polanowskiego, w sprawie projektowanej przez c. k. Rząd zmiany ustawy o opodatkowaniu spirytusu.
761. Stanisław Fanti, rządcą zakładu kulparkowskiego, p. p. Scipiona o udzielenie mu bezpłatnego wikt.
762. Zakład sierót ś. p. ks. Ziemiańskiego w Przemyśle, p. p. Artura Potockiego, o subwencję w kwocie 500 zł.
763. C. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie, p. p. Leona ks. Sapiehę, o poparcie u c. k. Rządu memoryału względem reformy manipulacyi przy odbiorze tytoniu.
-